

[**Bilgrav-Nielsen.**] Ikke indtil nu med gældende lønniveau har været muligt at tiltrække det nødvendige antal frivillige.

På denne baggrund tror jeg, vi må erkende, at man realistisk må regne med, at gennemførelse af socialdemokratiets forslag vil betyde, at årslønnen må sættes betydeligt op; jeg tror ikke, forslagsstillerne har gjort sig konsekvenserne af dette rigtig klart.

Jeg vil gerne sige, at jeg i visse dagblade har set, at man har ment, at forslaget måske var fremsat for at drille — og jeg har forstået, måske særlig for at drille det radikale venstre. Jeg vil sige rent ud, at jeg ikke føler, der er noget i dette forslag, der driller det radikale venstre. Jeg kan måske sige, at det nærmeste, jeg har været i min sympati for forslaget, var jeg måske et lille øjeblik, mens hr. Erik Kragh talte.

Det radikale venstre vil gerne være med til at diskutere ændringer af vort forsvar. Blot finder vi ikke anledning til at gennemføre ændringer, som både fordyrer forsvaret og gør systemet mere usmidigt. Det radikale venstre ønsker derimod at få foretaget en realistisk bedømmelse af, hvor lang en indkaldelsestid der på basis af værnepligten er nødvendig for gennemførelse af uddannelsen inden for henholdsvis forsvaret og civilforsvaret. Derfor har vi længe arbejdet for gennemførelse af forsøg med kortere tjenestetid. Forsøget i forsvaret er nu besluttet iværksat med hold, som indkaldes den 16. februar 1971.

Når vi i det radikale venstre lægger megen vægt på at få et sådant forsøg gennemført, hænger det naturligvis sammen med, at vi har en tro på, at det er muligt at sætte tjenestetiden yderligere ned. Man behøver ikke at fordybe sig ret meget i de redøgelser, der allerede foreligger vedrørende tjenestetidens anvendelse, før man bliver klar over, at der stadig er megen spildtid. Alle må være interesseret i, at spildtiden bliver minimal, og alle må være interesseret i, at den samlede tjenestetid er den kortest mulige.

Man kan naturligvis hævde, at der ved en eventuel tjenestetidsnedsættelse til 8-9 måneder vil opstå problemer med hensyn til beredskabet. Det er imidlertid et problem, som må kunne løses, hvis man vel at mærke er villig til at tænke i lidt andre baner end

sædvanlig. Man må bl. a. være villig til på baggrund af den til den tid eksisterende udenrigs- og sikkerhedssituation at foretage en fordomsfri vurdering af beredskabsbehovet.

En fortsættelse af den igangværende afspænding må betyde, at der fremover lægges mindre vægt på beredskabet, og det er efter vor opfattelse ikke urealistisk, at man, når forsøget er afsluttet, kan nøjes med den beredskabsgrad, som direkte følger af en tjenestetid på 8-9 måneder. Jeg er overbevist om, at en sådan løsning ville være langt mindre byrdefuld både for den enkelte og for samfundet end den ordning, socialdemokratiet nu foreslår, hvorfor der var god grund til, at socialdemokratiet afventede forsøgets gennemførelse.

I det hele taget kan man undre sig over, at socialdemokratiet har fundet det forsvarligt allerede nu at fremsætte sit forslag, ikke mindst på baggrund af de krav, socialdemokratiet den 22. april 1969 fremsatte om gennemførelse af en undersøgelse af, om den gældende våbensammensætning er rimelig. Man lagde dengang megen vægt på undersøgelserne, og man mente ikke at kunne medvirke til den nye forsvarsordning, forinden undersøgelseerne var foretaget. Men måske har man fået foretaget sådanne undersøgelser.

Mit spørgsmål er da: har socialdemokratiet fået foretaget sådanne undersøgelser, og vil man forelægge resultatet af disse undersøgelser for forsvarsudvalget og for forsvarskommissionen? Ikke mindst forsvarskommissionen, tror jeg, ville være interesseret i at få forelagt en sådan undersøgelses resultat, idet man jo netop her som bekendt er i gang med en bedømmelse af samme art.

Derudover synes jeg, det er ret bemærkelsesværdigt, at man fra socialdemokratisk side ikke har fundet anledning til at foreslå ændringer i ledelsesstrukturen; det må vel betyde, at man nu helt accepterer den nu gennemførte fællesværnsordning, og at man vil støtte videreudviklingen af denne ordning. Jeg tror, at dette er en klog holdning. Den gennemførte ordning har betydet, at en længe tiltrængt rationalisering har kunnet sættes i gang, ligesom ordningen danner en god baggrund for den sammenlægning af forskellige forsvarsetablissementer, der siden er påbegyndt, en rationalisering, der